

Viktor Steska:

Fran Serafin Adamič.

(Ob stoletnici rojstva.)

(Dalje)

3.

Adamič je prevzel v Šmartnem tudi oskrbo cerkvenega petja. To mu je bilo v največje veselje, saj je ves gorel za glasbo. Trudil se je za lepo in dostojno petje, kar je tem lažje dosegel, ker so mu pomagale na koru tudi vse hčere in tudi soproga. Te so bile vse za petje navdušene in izvežbane pevke, saj so glasbo doma vedno gojili. Lepo petje je vplivalo tudi na ljudstvu. Vse pesmi, ki so jih peli na koru, je potem čez teden prepevala mladina po vsej župniji. Dobro se spominja pisec teh vrstic, da so litijska dekleta leta 1877., če so se kje sešle, vedno ponavljala pesmi, ki so jih čule nedeljo poprej v cerkvi; zlasti rade so žvrgolele božične in velikonočne pesmi ter Marijine.

Adamič je imel že po naravi silno tenek posluh. Rakuša pripoveduje, da je šel štiriletni Francek z materjo na sejem. Mati mu je obljubila, da mu kupi zvonček. Ko sta ga iskala, zasliši Francek na drugem koncu trga zvonček silno prijetnega glasu. Šla sta ga iskati. Prehodila sta ves trg, pa ga nista našla. Vsak zvonček, ki sta ga poskusila, je imel drugačen glas. Francek je bil obupan. Kar začujeta zopet isti glas in po nemalem trudu najdeta zvonček.¹

4.

Na pripravnici se je lotil z veseljem glasbenega pouka. Glasbeni učitelj Gašpar Mašek je bil pač strokovnjak, toda manj sposoben pedagog. Prave discipline ni imel; zato so se tudi dobri učenci le težko učili, učitelj pa je dajal navadno slabe rede. Leta 1847. je bil Adamič njegov najboljši učenec. Prejel je v vseh predmetih dobro, v teoriji pa prav dobro. Za njim je bil najboljši Leopold Belar, ki je prejel v vseh predmetih dobro.²

Čeprav doma ni imel nobenega glasbenega orodja, se je vendar že v 13. letu toliko izvežbal, da je mogel pri Sv. Jakobu ob nedeljah pri popoldanskem blagoslovu orglati. Pozneje je pa ob nedeljah orglal kar v treh cerkvah po vrsti: pri Sv. Jakobu, pri Sv. Petru in v Trnovem.

Skladati je začel že leta 1845. Med sošolci je osnoval kvartet, ki je prepeval tudi njegove skladbe. V prostem času je zahajal v stolno cerkev, kjer je tedaj vodil cerkveno petje Gregor Rihar. Sam piše o tem leta 1851.:³ »Skozi več let sem imel priložnost v stolni cerkvi poslušati to prelepo petje, katerega vredno pohvalo sem mnogokrat slišal ne le od ljubljanskih Slovencev, temveč tudi od tujcev, ki slovenskega ne umejo. Posebno veliki

¹ Rakuša, o. c. str. 59.

² Arhiv škof. ordin. v Ljubljani, fasc. šola, 6—2/119.

³ »Zgodnja Danica«, 1851, 13.

teden pri obiskovanju božjega groba iz vsega mesta pobožno ljudstvo skupaj vre, ko se zvečer po šesti uri globoko ganljive pesmi od trpljenja Jezusovega pojo.«

V glasbi se je neprestano vežbal ter si tudi teoretično postavil trdno podlago. O tem prica njegov dopis v »Zgodnji Danici« 5. januarja leta 1851., ker se je »Zgodnja Danica« v štev. 44—46 l. 1850. vnela za pesmi Majerjeve in Dolinarjeve zbirke, kritikuje Adamič obe zbirki. Majerjeve so mu »časite stare pesmi, toda z neprijetnimi obrazi, zato v sedanjem času niso za rabo. Bile so sestavljene brez vseh pesniških in glasbenih vodil (pravil), najverjetneje od starih v slovenščini in glasbi se ne izurjenin vseskozi premato omikanih pevcev in organistov.«

»Dolinarjevih pesmi se veliko z lepimi, visokopoetičnimi mislimi začne, pa z žalostjo moramo reči, da izpeljana v tem duhu ni vsaka. Predolge so, preveč raztegnjene. Kot napevi k tem pesmam so nekateri, ki so po glasbenih vodilih sestavljeni, pa le nekaj jih je, ki jim velja ta hvala.«

Nasproti tem pa hvali Potočnikove pesmi in Riharjeve napeve. Obžaluje, da so ti napevi še malo znani na Stajerskem in Koroškem, »kateri (Slovenci) narodne pesmi tako milo spevajo, v cerkvenem petju pa gotovo dozdej še za Kranjci zaostajajo.«

Nejevoljen je na tiste organiste, »ki so z boljšimi izdelki ali čisto nič ali pa zelo premalo seznanjeni, za sleherni cerkveni god šepaste pesmi sestavljajo in jim napeve prilastujejo, ki se malo, da ne rečem nič ne razločujejo od tistih ponočnih popevk, katere so, hvala bodi novo oboroženi žandarmeriji, že zelo povsodi obmolknile.«

Gregorja Riharja prosi, naj vsakemu napevu doda še predigro, medigro in sklep. Nasvetuje, naj bi se pri sv. maši pele do darovanja mašne pesmi, potem pesmi dotičnega svetnika ali Marijine ali postne, po povzdigovanju pa pesmi sv. Rešnjega Telesa.

Naposled govori o splošnem petju. »Res, lepo in veličastno bi bilo zvrstno splošno petje, pa z mnogimi težavami bi bilo tudi sklenjeno.« Treba bi bilo mnogo časa, da bi se ujemalo; takt bi se zlasti v velikih cerkvah težko držal, in »splošno petje zelo po protestantskem diši.«

Iz tega dopisa se prepričujemo, da je imel Adamič že pred 80. leti iste nazore o cerkvenem petju, kakor velja dandanes, le zadnjega stavka o protestantovstvu ne moremo podpisati, saj je bilo splošno ljudsko petje vpeljana že v najstarejši krščanski dobi.

Ko so izšli »Napevi sv. pesmi, ki jih je za orgle postavil L. Cvek«, se je zopet v »Zgodnji Danici« 1852, str. 19, 24, 35, oglasil Adamič z obširno oceno. Najprej zagotavlja, »da ga ne vodi pri tem enostranost do izdajatelja, ne lastna domišljavost, ampak želja, da bi cerkveni napevi, ki se na svetlo dajo, tudi bili vsekdar dostojni, po glasbenih vodilih izdelani.« Potem našteva napake in nasvetuje popravke.

Te ocene kažejo jasno, da se je Adamič potrudil opozoriti na napake skladateljev z željo, da bi bile vse slovenske skladbe pravilno zložene.

5.

Leta 1861. je začel izhajati »Učiteljski Tovariš«. Adamič je ponudil uredništvu svoje skladbe. In res, že leta 1862. so začele izhajati, najprej litografirane, potem pa tiskane.

»Učiteljski Tovariš« l. 1862. ima na str. 32: »Opominek. Današnjemu listu veseli priložimo nekaj že toliko zaželenih napevov, katere je izvrstni orglavec in naš pridni sodelavec gosp. Fr. Ser. Adamič, učitelj v Šmartnem pri Litiji, postavil. Ako bo naš Tovarš pri svojih tovarših vedno toliko

podpore dobival, kakor se zdaj veselo kaže, bo lahko še katerikrat kako mično muzikalno prilogo prinesel.«

Pesem, ki jo omenja »Tovariš« je: »Sv. maša I. za ženski in moški čveterospev post. Fr. Ser. Adamič.« — Besedilo je znana pesem: »Pred Bogom pokleknimo.« Potem sledi: »Sv. maša II. Čveteroglasni napev na enako besedilo. Tretja pesem je: »Pred šolo in no šoli« na besedilo: »Pustite k meni otročiče. Naj ljubi Jezus govori.« Litografiral Egger.

V tem letniku je Adamič priobčeval skozi celo leto kratko zgodovino glasbe pod naslovom: »Kratek obris godbine novestnice.« Letnik 1863 je objavil naslednje Adamičeve skladbe: »Kaj cvetice pravijo? Za štiri otročje glasove.« Stran 161/2. To skladbo je natisnil tiskarnar Rudolf Milic, ki je tudi za note uredil svojo tiskarno. — Na str. 222 je izšla skladba: »Veseli učence«. (Veselo, veselo kar v šolo hitim.) Str. 284: Soanje. — Str. 288: Sv. maša. — Str. 368: Na preji. (»Kolvrate našgimo zdaj.«) Letnik 1864: Str. 12: Po zimi. (Minulo leto je ljubo.) — Str. 48: Otroška molitvica. (Blagoslovi, Oče večni, delo moje pridnosti.) Na str. 82: Velika noč. (Skalovje groba se razgane.) Tiskarnar Milic je napravil več izvodov in jih nosebe prodajal po 20 kr., zato se je ta Adamičeva pesem najbolj razširila. Na str. 162: Sveta želja. (K Tebi, o Gospod, zdihujem.) Str. 163: Deklica in rožica. (Sprehajala tam po vrtu se jesen' je deklica.) Str. 386: Božič. (Pred Tabo, Jehova, klečim tu v prahu.)

Letnik 1865. Str. 384: Šmarnica. (Prišla pomlad je že vesela.) Str. 394: Božična. (O Dete premilo.)

Letnik 1866. Str. 197: Kje sem se peti učil.

Letnik 1867. Str. 97: Sv. maša. (Pred Bogom pokleknimo.) Str. 160: Šmarnica. (Zaupam nate.) Na str. 144: Ofertorij z bariton-solo in čveteroglasnim zborom. (Pojte Gospodu novo pesem.)

Letnik 1868. Str. 128: Mariji o velikonočnem času: Veseli se rajska kraljica.

L. 1868 je izšel novi šolski zakon in »Učiteljski Tovariš« ni več nri-našal napevov. Adamič je zato v javnosti obmolknil, čeprav je še vedno skladal napeve.

(Dalje.)

M. B.

O slov. izreki.

(Dalje.)

Ta *u* pa ni samoglasnik, temveč ga štejemo med soglasnike, ome-nili ga bomo pa še ponovno pri *d v o* glasnikih.

b) Dvoustično pa izrekamo tudi vse one *v*, ki stoje pred soglasniki, le pred *r*-om ne; n. pr.: vrata treba izreči pravilno, kakor je pisano, prav tako vreden, zavriskati, privreti, vrsta itd.; povsod, vneti, priprav-ljen pa izrečemo pousod, uneti, pripravljen. To velja tudi o predlogu *v-u*, ki tvori z besedo, h kateri spada, eno samo besedo: *v* nebesa, *v* tebe upam, *v* tvoje varstvo izreci: unebesa, utebe, utvoje varstvo, toda vraju, vreau in tako dalje.

Mi pevci imamo pa s pesniki vred, katerih pesmi pojemo, pravico, da ž njimi delamo izjeme, in po pravici in prostosti, ki jo imajo pesniki, tudi dvoustični *v* štejemo med zlogotvorne glasnike, t. j. izrekamo ga samoglasniško, in to kadar potrebujemo zloga, ker bi sicer trpela mera, ki je za petje glavna podlaga. Torej smemo peti s pesnikom: Ti si užgala (trizložno), če je skladatelj napisal za *u* posebno noto; sicer pa se mora tudi skladatelj držati pravila o dvoglasnikih — o tem pozneje — in se takih izjem, če le mogoče, ogniti.

Ostane nam še važno poglavje o dvoglasnikih. Dvoglasnike imajo menda prav vsi jeziki, tudi slovenščina jih ima obilo, toda poglavje o njih nam je odprl šele dr. Breznik.

Dvoglasnik nastane, kadar trčita skupaj dva samoglasnika in se zlijeta v en zlog. Iz tega sledi nujno pravilo, da moreta oba imeti samo en poudar, oziroma, da sme biti samo eden poudarjen. Ker se drugi zliva v prvega, ne more imeti ta poudara, torej je poudar mogoč samo na prvem samoglasniku, ali pa poudara sploh ni. Zlivata se pa skrajna samoglasnika *i* in *u* s srednjimi *e*, *a* in *u*, torej tako, da je prvi vedno osrednji *e*, *a* ali *o*, drugi glasnik pa *i* ali *u*. Ta dva skrajna samoglasnika pa nastajata v dvoglasnikih iz *j* in *v*, kadar stojita za osrednjimi samoglasniki na koncu zlogov ali pred soglasniki; tedaj sta namreč po kakovosti prava samoglasnika, kar sem o *u*-ju že omenil. Imamo torej dvoglasnike v besedah: *maj*, kar pišejo Nemci *Mai*, a izrekajo tako kot mi, *nazaj*, *dajte*, *jajce*, *naprej*, *povej*, *preštej*, *imejte*, *pokoj*, *nocoj*, *pojdem*, tudi *kuj*, *varuj* i. dr. Prav tako: *zdrav*, *prav*, *višav*, *molitev*, *spev*, *sivkast*, *vsiljiv*, *domov*, *domorje* i. t. d. Ta *v* izrekamo pred soglasniki in na koncu besed za dvoustični *v*, ki smo ga omenili na str. 27. v predzadnjem odstavku, in je bliže *u* kot *v*. Pred samoglasnikom ga izrekamo pa ustičnozobno, zato v teh zlogih ne tvori dvoglasnika, n. pr. *zdrava*, *višave*, *spevi*, tako tudi *k pokoju*, *daje* i. t. d. Tudi tedaj nimamo dvoglasnika, če je drugi samoglasnik poudarjen, n. pr. *zaide*, toda *zájde*, nastalo iz *záide*, *nájde*, nastalo iz *náide* itd.

Če smo omenili že o priliki, da je pevnost jezika odvisna od večjega ali manjšega števila samoglasnikov, moramo sedaj priznati, da je pevnosti jezika le v izreden prid, če ima tudi kaj dvoglasnikov. Slovenščini pa teh ne manjka, kajti poleg omenjenih dvoglasnikov jih imamo zlasti na koncu besed še ogromno množico, če pomislimo, da izrekamo poleg *v* tudi trdi *l* pred soglasniki in na koncu besed dvoustično, torej skoraj *u*, in stvorimo tako dvoglasnik vsepovsod s končnim *l*-om. Koliko je le deležnikov na *l*: *poslal*, *delal*, *imel*, *častil* ali samostalniki: *jabo/ko*, *bo pepel*, *bokal* in pridevniki: *cel*, *bel* i. t. d. (primeri str. 27. prvi odstavek!) Prav tako v sredi besede: *bo/lnik*, *kropi/lnik*, *po/ln* i. t. d. To je vedel že naš Vodnik, ki je upravičeno zapisal čisti rimi:

Lenega čaka strgan rokav,
pal'ca beraška, pražen bokal.

V naših dvoglasnikih leži neizmerno bogastvo našega jezika, ki smo ga dobili šele sedaj v polno posest, ko s m e m o in m o r a m o tudi v književnem jeziku govoriti z ljudstvom po omenjenih pravilih. In prav to bogastvo samoglasnikov, ki so v isti skupini porazdeljeni še v več različic (n. pr. *e*, *o*), in raznobarnih dvoglasnikov stavi naš jezik med najpevnejše jezike. Naša izreka je tako mehka, voljna, nekako lirična, da je že lepo ubran govor in pravilna izreka sama zase glasbeno ubrana.

K omenjenim dvoglasnikom pa moramo prišteti še one, ki nastanejo v stavku, kadar trči samoglasnik na koncu besede ob samoglasnik, ki začinja naslednjo besedo, n. pr. *te.obdaja*, *ribce.imajo*, *puško.v dlan*, *gremo.v boj*, *vse.v ljubezni* i. t. d. Če imata n. pr. zloga *te* in *ob*(daja) isti ton, je krivo deliti noto v dve, temveč moramo pisati za oba eno samo, ker tvorita oba samoglasnika *e n s a m zlog*. Zato je med mnogimi napakami raznih skladateljev čisto pravilno zapisal K. Mašek gori omenjeni dvoglasnik *(rib)ce.i(majo)* na eno samo osminko.

Tudi za te dvoglasnike pa velja pravilo, da ne sme biti drugi samoglasnik poudarjen, torej *veselje*, *oj*, (*pote*)*gnemo'in*, *roke'okol'*, mi je'očetnjava, *za'uk* itd.

(Dalje.)

OBČNI ZBOR PEVSKE ZVEZE.

Občni zbor P. Z. se je vršil po lepo uspelem pevskega tečaja, dne 28. avg. ob 10 dopoldne v beli dvorani hotela Uniona. Nad 150 zastopnikov raznih zborov in okrožij je bilo navzočih. Po običajni otvoritvi in izrečenih pozdravih je sporočil predsednik najprej občnemu zboru pozdrav prevz. vladike g. dr. Gr. Rožmana, ki je bil zadržan in ni mogel osebno udeležiti se občnega zbora. Nato je podelil besedo navzočemu zastopniku Jugosl. sav. pev. društava in Hubadove župe Zorku Prelovcu, ki je pozdrvil navzoče delegate v imenu obeh omenjenih organizacij in želel P. Z. najlepših uspehov pri idealnem delu in izjavil, da oprošča zvezine zbere tantiem za svoje pesmi. Ta lepa gesta je izzvala naravnost gromovit aplavz, ki se je komaj polegel, ko je zapustil g. skladatelj zborovalnico.

Nato je začel predsednik z odborovimi poročili in poročal sam približno: Lani sem bil izvoljen za predsednika. Ne bi bil sprejel mesta, če ne bi bilo slišati glasov o likvidaciji P. Z. Bil sem in sem še načela: nobene zveze, nobenega društva ne odsekam ne ukinitimo, če je še količkaj možnosti, da živi. Sli smo torej v Novo mesto na občni zbor, da preprečimo likvidacijo. P. Z. je sedaj to krizo prestala in vsiljuje se mi vprašanje: jeli P. Z. sploh še potrebna. Pevska umetnost je pri nas tako visoko razvita, kot pri malokaterem narodu, in društvena misel je pri nas tako zasejana in cvete, da nam ti dve dejstvi dasta točen odgovor: P. Z. je potrebna in če bi je ne imeli, bi jo morali ustanoviti. Po vojski je bilo petje vedno bolj bistveni del vseh naših prireditvev. Kdo se ne spomni naših lepih prireditvev v Mariboru v Ljubljani ob katoliškem shodu, na Stadionu, ob otvoritvi radijske postaje v Ljubljani in drugod. Nujnost njenega obstoja dokazuje najjasnejše pravkar zaključeni pevski tečaj, ki je zgrnil pod njeno krilo pevovodje tako na široko, kot do sedaj še nikdar nobeden. Njeno delo gre na široko in globoko, zato more in sme računati na gmočno podporo vseh merodajnih faktorjev.

Za njim je poročal tajnik prof. M. Bajuk.

Sedanji odbor je prevzel posle lani 3. novembra na občnem zboru v Novem mestu in sicer zato, ker je prejšnji odbor izjavil na občnem zboru Prosvetne in Pevske zveze, da Pevska zveza radi pomanjkanja zanimanja za njeno delo in pomanjkanja delavcev nima življenjske sile in ne več potrebe, in je zaradi tega napovedal njeno likvidacijo. Da to preprečimo, smo prevzeli breme, ki ni bilo baš lahko:

1. Stiki centralnega odbora so bili z željo popolnoma zrahljani, vez skoraj pretrgana.

2. »Pevce«, glasilo zveze je bil proti sklepu občnega zbora okrnjen in v literarni priložnosti v več kot polovico zmanjšanim obsegu pridejan »Vestniku« Prosvetne zveze. Stem je seveda izgubil neizmerno na svoji vrednosti in je zaradi tega padlo tudi število naročnikov tako, da ni imel upa na nadaljevanje.

3. Blagajna je kazala veliko zev z več tisoč dinarji dolga.

Odbor si je bil takoj ob prevzetju poslov v vseh teh točkah na jasnem in je vse svoje delo v prošlem letu usmeril v tem pravcu. Devet dolgih sej je bilo, v katerih je pretresal vsa ta in s temi združena vprašanja.

Da bi poživil, oziroma dobil stike z zbori, je takoj v začetku razposlal vsem zborom okrožnice, v katerih jim je sporočil svoj načrt za poživitev zveze in jih vabil k sodelovanju. Osebnih stikov mu ni bilo mogoče tako gojiti, kakor bi jih bil rad in bi bilo za vcepljenje novega življenja organizaciji potrebno, ker mu je manjkalo zato vsakršnih sredstev in so bili odborniki z notranjim organizacijskim in svojim stanovskim delom preobloženi. Da bi se pa zbori prepričali o našem resnem delu in usmerjenim ciljem, smo jim o sklepih in delu poročali sproti v »Slovenec« in »Pevce«.

Ponovno že je bilo sklenjeno na občnem zboru, naj zveza priredi za pevovodje večdnevni tečaj, a do letos se ta sklep še ni bil izvršil. Ker smo bili prepričani, da nam bo prinesel tak tečaj poleg strokovnih dobrin, ki jih bodo imeli pevovodje od tečaja, tudi še najživahnejši stik z voditelji naših zborov, smo priredili z velikimi žrtvami pevski tečaj, ki je trajal štiri dni, se vršil v Marijanišču in je uspel kar moč ugodno. Udeležilo se ga je 122 udeležencev, zastopana je bila vsa ožja domovina, celo Prekmurje; zelo veliko je bilo med udeleženci tudi organistov s Štajerskega, kamor je naša stvar do sedaj le prepočasno prodirala. Zanimanje udeležencev za predavanja, resnost predavateljev in izredno pojmovanje naših težej naj potrdita dejstvi, da so vsi udeleženci, tudi tisti, ki so se bili prijavili le za en ali dva dni, vztrajali do konca in so v izrednem navdušenju slednjim sklenili, da ustanove pod okriljem Pevske zveze stalen pevski zbor organistov in pevovodij, da bi v zboru pokazali svojo stanovsko solidarnost in zavest in bi se ob rednih vajah vedno bolj izpopolnjevali v svoji lepi umetnosti. Pri tem lepem uspehu ima pa svoj izredni delež tudi vodstvo Marijanišča, ki nas je sprejelo za ves čas z odprtim srcem na stan, hrano in nam dalo na razpolago tudi učilnice in kapelo za vsakdanjo službo božjo. Naj sprejme tudi na tem mestu našo najiskrenejšo zahvalo. Pevski zbor homo osnovali, artistični odsek je o tem že ukrepal in že izdal poziv za prijave. Po

letu bomo imeli gotovo že zbor, ki bo bržkone že samostojno nastopil, če se mu bo nudila primerna prilika.

Odjek notranjega dela odborovega se kaže tudi v pisarni sami: lani je izkazala tajniška knjiga vseh dopisov 92. korespondenca je bila zaključena že 1. julija, dasi se je vršil občni zbor šele 3. novembra, letos smo pa dobili oziroma odposlali v 9 mesecih, t. j. od 3. novembra 1929 do 28. avgusta 1930 1113 dopisov, med katerimi pa ni všteta korespondenca »Pevca«. Razmerje korespondence z lanskim letom je 1:16,5, torej se je pošestnajstorila, dokaz, da se je ta stran odborovega dela popolnoma posrečila in našla razumevanje.

Ker so bila na lanskem zboru od odbora predložena in že od oblasti potrjena pravila odklonjena, je preskrbel odbor nova pravila, ki so v bistvu obdržala vse temeljne smernice prvotnih naših pravil, jih na izrednem občnem zboru 23. februarja v živahni debati pretresel in jim preskrbel potrditev oblasti, tako da je slednjič tudi zadeva društvenih pravil, ki je nekaj časa čakala primerne rešitve, sedaj urejena.

Naše notranje delo je v živo zadel zakon o zaščiti avtorskih pravic. Če bi morali plačati tantieme, bi pomenilo to gotovo smrt naši pesmi. Odbor je tudi to stvar pazno zasledoval od kraja do konca in je sklenil izprositi od skladateljev oprostitev tantiem za vse v zvezi včlanjene zборе. Ta akcija je gotovo za našo pevsko umetnost življenjskega pomena. Naši skladatelji so to tudi uvideli in so nam šli drage volje na roko. Imamo že 23 oprostilnih izjav, in sicer so nam jih poslali gg.: Adamič Karlo, Bajuk, Dev, Doktorič, dr. Dolinar, Grum, dr. Hochreiter, Jereb, Jobst, dr. Kimovec, Klemenčič, Kramar, Mav, Mihelčič, Mlinar-Cigale, Oevirk, Pavčič, Prelovec, Sattner, Tomc, Vodopivec, Železnik. Odbor se tem gospodom prav pristréno zahvaljuje in bo prosil še tudi druge, ki jih še nismo prosili. S tem bomo ujeli udarec, ki bi ga bila dobila sicer naša pesem. In če nič drugega ne bi bila Zveza letos storila, je že samo to delo vredno njenega obstoja in dokazuje glasno njeno potrebo.

V artističnem odseku, ki mu je glavna skrb in naloga izdajanje glasila »Pevca«, so bili letos sledeči gg.: Jovan, dr. Kimovec, dr. Ploj, msgr. Premrl, Primožič in Zdešar. Prostovoljno sta izstopila dr. Dolinar in dr. Vurnik. Načeloval je odseku po pravilih zvezin pevovodja M. Bajuk. Odsek je prevzel v svoje roke drugo nujno nalogo odbora, to je restavracijo »Pevca« in je takoj na svoji prvi seji dne 10. decembra sklenil, da se vrne »Pevcu« za vsako ceno prvotna samostojnost. Težave niso bile majhne: uredniška miza prazna, na Dunaju dolga čez 6000 Din, število naročnikov minimalno, zaupanje po deželi porušeno. Po daljših pogajanjih in osebnih posredovanjih smo se pogodili, da nas tiskarna na Dunaju

počaka do junija 1930, in sicer na osebni kredit.

Zbrali smo iz vse Slovenije oferte za posamezne številke. S tiskarno smo se pogodili, da nam tiska list samo proti takojšnjemu plačilu vsake številke. Vrnili smo listu zopet ono smer, ki jo mora po svojem namenu imeti, pričeli z agitacijo, poslali na ogled številke vsem bivšim naročnikom, toda zaupanje se je vračalo le počasi, kajti prejšnje uredništvo je ostalo naročnikom dolžno celo zadnji dve številki. Danes je število naročnikov poskočilo tako, da smo dosegli in celo presegle lansko število. To ni še vse, toda napredek je, in sicer soliden napredek ki je nastal zaradi vsebine in točne izdaje lista. Naročnino izterjavamo s primernimi opomini in je danes še komaj nekaj desetice neplačanih naročil. »Pevca« se danes že sam vzdržuje in bi bil že dobro aktiven, če ne bi imel toliko starega dolga. Artistični odsek je imel štiri seje in je izdelal tudi podrobni načrt za pevski tečaj.

Je pa še nekaj, kar moramo omeniti, ker je važen kalkül v naši bilanci in v mobilnosti našega »Pevca«. Novi zakon prepoveduje vsako prepisovanje not, ki tudi samo na sebi v večji meri ni več primerno. Storili smo tudi v tem oziru važen sklep, da prodajamo zborom glasbene priloge po taki ceni, kot jih ni mogoče prodajati nikomur: vse priloge vsega leta stanejo zборе samo 10 Din, t. j. za stran okroglo 22 par, s tem prihranimo zborom neizmerno zamudno delo prepisovanja in morejo zbori takoj, ko sprejmejo list, že iz njega peti. Če se nam bo posrečilo, da bodo vsi zbori naročili pevčeve priloge, bomo izven vseh finančnih težav in »Pevca« bo pomogel zvezi v vsem njenem notranjem delu s svojimi prihranki.

Najtežavnejše in skoraj najmanj uspešno delo je imel odbor z reparacijo blagajne. Članarine ni mogel izterjavati, ker je bila popustila notranja vez med zvezo in zbori, dalje, ker zbori večinoma nimajo svojih blagajn in tudi prej nobeno leto nismo mogli iztirjati večine članarine iz pravkar omenjenega razloga. Obrnili smo se na več naslovov po podpore. Ušlišali sta nas veleugledna Vzajemna zavarovalnica in Ljudska posojilnica, ki je tudi edina naročila inserat. Oba zavoda sta nam darovala po 1000 Din, za kar naj sprejmeta iskreno zahvalo. Vse druge prošnje so ostale neuslišane in smo sedaj izgubili že tudi upanje, da bi nas ta ali oni uslišal. Če bo šlo po sreči, pa bomo vseeno uredili, če tudi težko, stanje blagajne, in sicer po načrtu, ki smo ga izdelali in ga zbori že izvajajo.

Sklepno bodi samo še to omenjeno, da je imelo letos okrožje »Krško polje« dva koncerta, po enega pa Trebanjsko in Kranjsko, več okrožnih prireditelj je v pripravi, ker so jih različne okolnosti dosedaj zadrževale.

Naša bilanca je torej letos, hvala Bogu, pozitivna, aktivna, zlasti se v moralnem oziru. V bodočnost gledamo s polnim zaupanjem, ki nam ga je vlil i letošnji uspeh sam in živo zanimanje preštevilnih udeležencev pri pevskem tečaju, ki so vsi naš program dobro razumeli in z navdušenjem sprejeli.

Ko je še blagajnik Andošek podal poročilo o stanju blagajne, se je o biskovnem zakonu in drugih društvenih stvareh razvila živahna debata, ki so se je udeležili Gašparič, Mihelčič Al., A. Mav, Grum in drugi. Tajnik Bajuk je vsa potrebna vprašanja pojasnil, na kar je bilo poročilo odbora sprejeto na znanje in je Al. Mihelčič v imenu revizorjev predlagal odboru absolutorij s pohvalo, kar je bilo soglasno sprejeto.

Pri volitvah je bil izvoljen na predlog C. Mohorja za predsednika V. Lavrič, za odbornike pa Bajuk, Doktorič, Jovan, Klančnik, Kunay, Lavrič T., dr. Ploj, Primožič, Loboda, msgr. Premrl in Zdešar. V art. odsek so bili izvoljeni: Gašparič, Jovan, dr. Ploj, Primožič, dr. Kimovec, Klemenčič, Tomc in Zdešar, za revizorja pa Resman Fr. (Radovljica) in Jerman Pavel (Homec).

Članarina ostane 25 Din. Pozivamo društva naj jo čimprej poravnajo, ker so prosti tiantem le s posebnim poudarkom, da so člani P. Z.

Mihelčič Fr. (Radovljica) vpraša, kaj je z ustanovitvijo pevskega zbora organistov in pevovodij. Tajnik pojasni, da je odbor misel in sklep pevskega tečaja pretresal, zato stavi predlog v razgovor. Pri debati, ki je bila zelo živahna, je obveljal sklep, da zbor ustanovimo in naj se imenuje **Pevski zbor organistov in pevovodij**. Vse podrobno bo izdelal odbor.

Primožič je stavil predlog, naj poskrbimo članom znake. Sprejet je bil soglasno z dostavkom, da dobe pevovodje isti znak lepše izdelan ali večji.

S tem je občni zbor, ki je veljal tihi proslavi Zvezine 10-letnice, dovršil svoj dnevni red. Zbral je bil izredno število udeležencev, kakršnega še ni bilo skupaj in se je izvršil v živahnem zanimanju, kakršnega še ni imel noben naš občni zbor. Vse to zbuja veselo upanje v bodočnost in obeta lepih uspehov naši slovenski pesmi.

Pevski tečaj.

Pevski tečaj se je izvršil nad vse pričakovano lepo. Vodstvo Marijanišča nas je sprejelo pod svojo gostoljubno streho, nam dalo na razpolago dvorano za predavanje, spalnice za prenočišče, v obednici nam je pogrnjalo vsak dan trikrat mizo in božji hram nas je zbral vsak dan k skupni sv. maši. Udeleženci so prišli vsi točno, kajti od priglasičenih jih je prišlo že točno ob 3 popoldne 92 in so manjkali le oni 4, ki sploh niso mogli priti. Vseh udeležencev pa je bilo 122. Predavanja so se vršila točno po sporedu, le žal, msgr. Premrl je bil zaradi

materine smrti doma in sta prevzela ugovorno snov dr. Kimovec in prof. Tomc. Predavatelji so svoje referate izredno skrbno pripravili in bomo nekatere po možnosti priobčili v »Pevcu«. Zanimanje med poslušalci je rasko od ure do ure tako, da so tudi oni, ki so se bili priglasili le za en ali dva dni, ostali do konca. Prav prijeten slučaj je nanesel, da je zbor zbranih organistov in pevovodij šel pozdravit na kolodvor westfalske Slovence, ki so baš takrat prišli na obisk v domovino. Zapel je prav iskreno nekaj starih domorodnic: Domovina mihi kraj (Nedved), Tam za goro zvezda sveti in Tiha luna jasno sije (Jenkó), Jadransko morje (Hajdrih) in Triglav (Aljaž).

Prav tako je impozantno nastopil zbor v četrtek 28. avg. ob 8 v stolnici pri sv. maši, ki jo je čital prevz. knezoškof g. dr. Gregorij Rožman. Nič čudnega, da se je vžgala v teh naših mehkih liricno ubranih pevskih srcih ena sama želja, ki je postala na mestu sklep: osnovali so pod okriljem P. Z. zbor pevovodij in organistov. Dal Bog in sv. Cecilija, da bi bil ta sklep blagoslovljen. Prepričani pa smo, da se bo uspeh tega tečaja pokazal povsod in bodo naši vrli pionirji to leto dobro uporabili vse, kar so se dobrega naučili.

Pevska zveza bo skušala prirediti vsako leto vsaj enkrat podobne tečaje, ki bodo obsegali poleg potrebnih teoretiških predavanj zlasti praktične vaje zbora, ki jih bodo vodili menjajoč se tudi udeleženci sami.

Imena udeležencev bomo priobčili, če to le mogoče v prihodnji števec »Pevca«.

Iz odborove seje: Pozivamo vse zbere in društva, ki hočejo biti deležni oprostitev tiantem, naj se takoj prijavijo in pošljejo članarino po 25 Din po položnicah, ki so jih dobili. Če je kateri zbor ni prejel, naj jo reklamira po dopisnici. Seznam skladateljev, ki so oprostili naše zbere tiantem, je priobčen v poročilu o občnem zboru. Oprostitev velja za vse svetne in cerkvene pesmi. Vsak koncert in vsako prireditev naj nam zbori naznanijo pravočasno, da jim bomo mogli še pravočasno dati potrebna navodila.

Organistom in pevovodjem. Udeleženci zadnjega pevskega tečaja so z velikim navdušenjem sklenili, predlagati odboru Pevske zveze, naj ustanovi v svojem okrilju pevski zbor organistov in pevovodij. Občni zbor je prav tako z velikim navdušenjem sprejel ta predlog in glavni odbor je naložil organizacijo zbora artističnemu odseku. Ta je v svoji seji pretresal predlog in vabi v smislu svojega sklepa vse organiste in pevovodje, ki bi hoteli sodelovati pri zboru, naj se prijavijo Pevski zvezi, Miklošičeva cesta 5 in sporoče podrobno: a) kateri zbor vodijo, b) kateri glas poje s točno označbo glasovnega obsega. Poslovnik in vse drugo bomo izdelali in sporočili šele ko bo toliko priglasov, da bo zagotovljen mogočen zbor. Vsekako mora biti vse to do božiča zrelo in urejeno, da bomo mogli za-

četi s pripravami za prihodnji tečaj, ki bo združen neposredno z vajami zbora. — Za odbor: V. Lavrič, preds.; M. Bajuk, tajnik.

Koncert pev. okrožja »Krško polje«.

(Dalje.)

Z Rake je pripeljal V. Korbun 18 pevk in pevcev. Zapeli so Vodopivčevo »Bratje, v kolo« in Pirnatovo »Dekle, delaj pušeljci« Šibki so tenorji, drugi glasovi so bili boljši. Prva pesem bi bila v malo hitrejši brzini lepše zvenela, druga je bila pa v menjavi barv premalo izrazita. Mena ženskega in moškega zbora je bila kar boječa in skoro zabrisana. Sicer pa je zbor pokazal dosti dobre volje in premirno disciplino.

Moški zbor iz Krške vasi šteje 14 glasov, ki so vsi že uglajeni in prožni. Naj omenim posebej tenore, ki so bili med vsemi menda najboljši. Pokazali so se zlasti v višini prav lepo. Peli so Krekovo (Vinko) »Ljubezen in pomlad« in Prelovčevo »Bela rdeča je gredica«. Ritmično je bila prva malo preveč zategnjena na prvem mahu, uhajala je iz tridelnega v štiridelni takt. Crta je bila preveč pretrgana po pregostih diarezah, zato je trpela lepa stopnja in je solist uhajal, a vedno previdno počakal, da to ni motilo onega, ki pesmi ne pozna dobro. Če se bo zbor držal v bodoče točno partiture, bo stopil med najboljše zборе, ker ima sicer vse možnosti: glavo, dobro voljo, lepo izreko, čisto intonacijo. Treba bo le vse spraviti v lepo zaokroženo enoto.

Zadnji je nastopil zbor iz Cerkelj z 29 pevkami in pevci. Peli so Vodopivčevo »Ves dan je pri oknu« in Tomčevo »Majeva«. Zbor je lahkotno pel in predaval lepo. Prva pesem je bila kaj iskrena in odpeta kar fletno. Druga se je pa zamajala v drugem stavku (d-mol) med tenori in basi. Izredno lepo so pa zapeli vsa mesta v pp in ostali pri vseh prehodih brzine in moči silno mirni in zavestni, da so nas kar silili za seboj. Zbor je stopal brž za Krškim. Vodi ga zelo spretno učitelj Petelin, ki je vodil tudi skupen zbor. Zapeli so narodno »Gorčez izaro« v Hubadovi harmonizaciji in Schwabovo »Se ena«. Skupna vaja je bila samo ena, trajala je za obe pesmi komaj eno uro, zato je bilo tem bolj čudno, da so se pevke in pevci z »devetih gora« tako lepo ujeli in šli složno korak za korakom, vedno vsi vstric. Če ni v skupnem petju prav vse do pičice izravnano, to nič ne moti, ker izenači in zabriše kakšno malenkost pestrost barv. Zveneli sta obe pesmi tako enotno, mehko, v živih barvah, da sta razpalili zadnjo mláčnost v dvorani, ki je z dolgim aplavzom izkazala požrtvovalnim in navdušenim pevcem svojo iskreno zahvalo. Občinstvo je bilo pestro: mestno in okoliško, soglasje med odrom in dvorano ves čas nekaljeno, vez kar intimna.

V splošnem: spored je bil primerno resen in vreden lepe prireditve. Pesmi so bile

zborom primerno izbrane in je ravno to dejstvo tudi veliko pripomoglo k lepemu uspehu, h kateremu čestitam i posameznim zborom, pevovodjem in aranžerjem. Solčna Dolenska je prehitela vse druge pokrajine, ki pa ji bodo po vrsti kmalu sledile.

Po koncertu je imel zvezi pevovodja profesor M. Bajuk s pevovodji kratek pogovor o nastopu in bodočem delu.

Dne 15. junija pa je okrožje s štirimi zbori priredilo okrožni koncert v Kostanjevici in pripravlja enak nastop severne skupine zborov v severnem ozemlju.

Pevski zbor »Slog« v Radovljici.

(Dalje.)

V letu 1926 je število pevcev narastlo na 45. V tem letu je zbor sodeloval pri Koroškem večeru (3 pesmi), materinskem dnevu (3 pesmi), dveh prosvetnih večerih, in poleg tega priredil svoj koncert, ki se je ponovil 24. oktobra 1926. Naraščaj se je deloma že združil z zborom. V tem letu smo prvič peli na radovljiškem koru Klemenčičevo »Missu Rorate«.

Orkester pa je ves čas od ustanovitve pridno sodeloval pri vseh predstavah »Ljudskega odra« v Radovljici.

Ker je moralo nekaj članov oditi za delom po svetu, nekaj pa k vojakom, je v letu 1927 število zbora zopet padlo na 39. Sodeloval pa je zbor pri Okrožnem koncertu na Jesenicah (28. avgusta 1927). V septembru 1927 pa se je vršil v Radovljici občni zbor P. Z. Ob tej priliki je Radovljiško okrožje priredilo okrožni koncert v Radovljici, pri katerem je sodeloval tudi Radovljiški zbor. V tem letu je društvo priredilo za svoje članstvo izlet v Kranjsko goro in Pišenco.

Če je bila potreba, je zbor pomagal tudi »Ljudskemu odru«, n. pr. pri uprizoritvi Rokovnjačev, Quo vadisa, Pasijona itd. ter tudi sam uprizoril Kovačevega študenta in Čevljarja barona.

V oktobru 1928 smo slavili 10letnico obstoja naše države. Ob tej priliki je naš zbor sodeloval pri koncertu P. Z. v Ljubljani. 10. marca 1929 je oktet moškega zbora priredil pevski večer v studiju Radio postaje Ljubljana. Nadalje je zbor sodeloval pri okrožnih koncertih v Gorjah in na Breznici.

Ker je pevovodja g. Fabjan odšel iz Radovljice, je bil zbor nekaj časa brez voditelja in zato so tudi pevske vaje počivale.

Zbor pa je sodeloval pri Cerkenem koncertu Radovljiškega pevskega okrožja 15. avgusta 1929 na Bledu.

Orkester se je v tem času pomnožil na 10 članov-godbenikov. Uspeh tihega vežbanja se je najlepše pokazal pri Prosvetni akademiji Radovljiškega prosvetnega društva, ki jo je prenašala oddajna postaja Radija. Sodelovali so vsi odseki, med temi tudi pevski zbor (moški, mešani in ženski zbor).

Danes šteje zbor 46 članov. Zbor vodi Mihelčič France, predseduje mu pa že od

l. 1925 Jane Florjan. Redne pevske vaje se vrše v torkih za moški zbor, v sredah za ženski zbor, v petkih za mešani zbor in v sobotah vežbajo mlajši pevci moškega zbora. Zanimivo je, da so ti dnevi določeni za pevske vaje že od ustanovitve iz leta 1921.

Takoj po ustanovitvi je zbor pristopil tudi k P. Z. (15. aprila 1921), ima naročenega Peveca in 52 glasbenih prilog. (ki jih je takoj ob naročitvi vse plačal. Op. uredništva).

Upamo, da se bo zbor še naprej tako lepo razvijal, kakor so to pokazala pretekla leta, da bo še naprej gojil slovensko pesem s tako vnemo in veseljem, kakor je to vršil doslej.

Pevski zbor v Mavčičah je priredil dne 12. oktobra pevski koncert. Na sporedu, ki je bil izredno obširen, so bili zastopani Adamič K., Klemenčič, Puš, Gerbič, Svetek, Hajdrih, Vodopivec, Vilhar, Kimovec, Adamič E., Pavčič in Prelovec. Koncert je vodil pevovodja Pišljari Franc, ki je izredno živo razžgal pevsko delo v prijaznih Mavčičah in dosegel s koncertom prav lepe uspehe.

Spored je bil sledeči:

Mešani zbor:

K. Adamič: Sinoči je pela.

Jos. Klemenčič: Dva možička vinska ptička. (»Pevecc«.)

Lud. Puš: Kaj ti je deklca.

Lud. Puš: Venček dol. nar. napitnic.

Moški zbor:

Fr. Gerbič: Slanca in Brvica.

Svetek-Volarič: Rožmarin.

A. Hajdrih: Jadransko morje.

V. Vodopivec: Ob večerni uri. (»Pevecc«.)

Vilhar: Slovenec, Srb, Hrvat.

Kimovec: Zaročenka. (»Pevecc«.)

E. Adamič: Lucipeter ban.

Jos. Pavčič: Potrkan ples.

E. Adamič: Fantovska.

Bariton je odpel narodni:

Prelovec: Ko so fantje proti vasi šli in

Hribčki ponižujete se!

Tam buraški zbor:

M. Bajuk: Solnce čez hribček gre, Polka je vkazana. Ciganski otrok in Čuk se je oženil, nekaj Fučikovih in Farkaševih kosov.

Pevski zbor »Sloga« v Radovljici pripravlja pod novim vodstvom dva koncerta, ki se bosta vršila dne 9. novembra ob 20. in 16. novembra ob 1/2 16. uri v Ljudskem domu v Radovljici s sledečim sporedom:

Premrl: Slovanska pesem,

1. Oevirk: Setev,

2. Dolinar: Venček narodnih. II., mešani zbor.

3. Prelovec: Škrjančku,

4. Oevirk: Divja roža,

5. Dev: Jaz pa 'no kajžico 'mam,

6. Dev: Pastirc pa pase ovce tri, moški zbor.

7. Tomc: Narodna. (Raste v polju deteljica), ženski zbor.

8. Pavčič: Zdravica,

9. Adamič: Vse ptičice lepo pojo,

10. Adamič: Spi sinek moj,

11. Jobst: Na poljani, mešani zbor.

12. Klemenčič: Kuku, ženski zbor s klavirjem.

13. Kimovec: Ti boš pa doma ostala,

14. Bajuk: Dekle na vrtu zelenem sedi, mešani zbor.

15. Adamič: Je pa davi slanica pala,

16. Marolt: Oj ta soldaški boben,

17. Dev: Barčica je spuvana,

18. Dev: Zar je morala doč, moški zbor.

19. Ferjančič: Rožmarin, ženski zbor.

20. Schwab: Vlaka, mešani zbor.

Ljubljansko okrožje bo priredilo zbori Preska, Sora, St. Vid, Mavčiče, Smednik v proslavo 1700 obletnice smrti sv. Cecilije dne 23. nov. v Preski cerkveni koncert. Ob enem se bo izvršila kolavdacija novih orgel ki jih je postavil mojster Jenko in so bile že blagoslovljene.

Mladinski zbor v St. Juriju ob taboru je priredil koncert z zelo pestrim sporedom in predavanjem o petju in sicer v Gornjem Gradu, v St. Jurju in v Rog. Slatini. Vsi koncerti so pod vodstvom pevovodje Lempla krasno uspeli. Želimo mladim pevcem še nadalje kar najlepših uspehov.

Nove skladbe.

F. Marolt: 15 slov. ljudskih pesmi, po napevih iz Devove, Kokošarjeve, St. Vrazove zbirke in po lastnih zapiskih za moški zbor priredil. Radi pičlega prostora se ne morem spuščati v podrobnosti. Zbirka pa pomeni na tem polju za nas nekaj novega, vrednega, da študiramo in proizvajamo. Marolt se drži še dosti zvesto originalne melodije, a jo pretke in preplete z umetno nasičeno harmonijo, na mestih celo s polifonijo tako pestro, da stvari iz nje res narodno umetnino. Zasnova je mestoma kar duhovita. Boljši moški zbori bodo zbirko s pridom uporabljali, zato jim jo prav toplo priporočamo. Stane izredno malo,

samo 20 Din. Založil jo je akad. pev. zbor, ki ga je organiziral Marolt sam, in storil s tem prav lepo kulturno delo, vredno svojega imena. Da bi se le lotili že enkrat naše nar. pesmi tudi taki glasbeniki, ki je ne bi samo transkribirali za razne instrumente, temveč jo porabili res za umetnino višje stopnje, kakršna je omenjena zbirka! Stara pot je že skoro dosti izhojena.

Grum Anton: 30 slovenskih narodnih napitnic in zdravic. Za meš. zbor harmoniziral. Zbirka je lično spisana in ima priročno žepno obliko. Pesmi so zbrane iz različnih zbirk, koder so bile prirajene za moški zbor, pa so prestavljene v tej zbirki za me-

šani, ali pa so povzete iz zbirke in so le malo izpremenjene. Zbirke, iz katerih je skladatelj žrpal, niso nikjer označene. Melodije so skoro vseprek dobro ohranjene, harmonija je pa priprosta, tu pa tam jo poživi samostojna kretinja v enem ali drugem spremeljajočem glasu, kar pa ne vpliva prav nič na harmonijo. Ritmika je v splošnem prava; je pa vsekakor treba dati 2. delu, 4. števil, dvo-delni takt, prav tako v št. 6. Št. 8 sem obdelal v svoji »Merici in sem še danes prepričan, da sem jo prav meril. V tej zbirki je merjena pesem po starem načinu, zato ni izražen kontrast med gibkimi drugim (mazurka) in lahkim prvim (valček) delom. Prav tako je ponatisnjena v napačni meri št. 28, v kateri je premaknjen ritem za en mah in s tem zrušen smisel pesmi.

Sicer te stvari pevcev ne bodo motile, zbirka bo veseli družbi zelo prav prišla in jo toplo priporočam.

V. Vodopivec: Missa in honorem s. Theresiae a Jesu infante, za meš. zbor. Cena 7 lir, glasovi po 1.60 lir. Maša je zložena v priprostem slogu, teče vse skozi brezhibno, gladko, je polna iskrene religiozne lirike in primerne dramatike, ki jo poveča primerna mena glasov, enoglasja in večglasja. Skladbo prav toplo priporočamo vsem cerkvenim zborom, ki jim bo prav prišla zlasti sedaj, ko raste in se širi češčenje »Male Terezijec«.

Isti skladatelj je zložil tudi Requiem za en glas z orglami. Dasi kar moč priprosto, je tudi to delo kaj okusno, mehko ubrano, teče vseskozi izredno gladko in polno lepih gradacij (sequentia, sanctus). Tudi to delo načetleje priporočamo.

Dr. F. Kimovec: 14 v zakramentu vse svetosti (Tantum ergo) in Pokropi me, 8 spevov. Za eno-, dvo- in večglasno petje z orglami. K slov. obredniku izredno dobrodošli zbirki sta spisani zelo okusno, kakor piše dr. Kimovec vedno. Invencija je jedrnata, dasi se večkrat ponavlja isti ritem. Glasovno so pota dobro odmerjena, harmonsko zelo zanimiva. Stereotipen je pri njem postop notranjega glasu v kadenci na kvinto, skoraj vedno iz oktave ali septime preko sekste na kvinto; tako v prvi zbirki v št. 3, 4, 7, 8, 9, 11 na koncu in v 7. taktu, 12, 13 na koncu in v 7. taktu, 14, v 4., 12. taktu in na koncu; v drugi zbirki v št. 3, v 4 taktu in na koncu, št. 4, 5 v 3. in 7. taktu, št. 6 v 5. taktu in na koncu. Ta postop imajo zelo pogosto tudi njegove druge skladbe, je za njegovo čutenje značilen. Jugosl. knjigarna

je dala zbirkami pregleden tisk in izboren papir. Na vso moč priporočamo.

Sedem starih božičnih pesmi. Za tamburaški zbor (in petje) priredil M. Bajuk. Pesmi sem priredil zato, ker so mi prihajale od vseh strani prošnje, naj kaj podobnega preskrbim. Nekatere sem poslal že prej semintja in so jih že igrali. Božični čas je za kristjana doba najlepše romantike in pristrčnega veselja. Povsod se ljudje vesele in v domačem krogu in v družvih ob raznih priveditvah. Pa rado zmanjka primerne snovi pevcev in tamburašem. In se mi zdi, da so kakor nalašč primerne one lepe stare vesele skoraj poskočne božične pesmi, ki jih nekateri kar težko puste na kor, ker se boje za nje, da so za cerkev prevečese. So pa brez dvoma kar najprimernejše za priveditve v božičnem času, ki jih prirejajo skoraj vsa društva. Pesmam sem pustil popolnoma prvotno obliko v melodiji in harmoniji. Oziral sem se na to, da zmore igranje vsak količkaj ubran tamburaški zbor. Petje se lahko doda, obligatno pa ni. Sezite po njih, prodaja jih Jugoslovanska knjigarna! Poskusite, pa boste sodili o njih!

Slov. učitelj. Opozarjam vse one, ki imajo opravka z mladinskimi zbori, na glasbene priloge Slov. učitelja, kjer bodo dobili veliko krepkih, dobro uporabnih pesmi Železnikovih, Jobstovih i. dr. Pesmi so vseprek primerne pevskim zmožnostim mladine in so tudi v spremiljavi tako preproste, da jo zmore vsak povprečni klavirist na prvi pogled.

Kraljici maja. Mar. pesmi zložil Al. Mihelič. Zbirko kar moči priporočam. V njej je vse dobro uporabno, sveže, v dobri formi, mislim najboljše, kar je skladatelj do danes izdal.

Blažena jutra. 12 obh. pesmi, zložil Al. Mav. Pesmi so izlite iz srca, kjer so prav gotovo od prve do zadnje dolgo časa živele in se izobličile. Zajete so prav v domačem slovenskem duhu in odete v primerno okusno formo. Kar najtopleje priporočamo.

Zapojmo Mariji! 18 Marijinih spevov, zložil St. Premrl. V zbirki je obseženih nekaj onih pesmi prejšnjega natasa, ki so vsled jedrnatih oblik in iskrene vsebine zašle med ljudstvo po vsem Slovenskem. Nekaj se je pridružilo pa novih, ki so vredne tovarišice prejšnjim in bodo v plemeniti tekmi šle med narod v čast one, ki so ji namenjene. Zbirka ne potrebuje našega priporočila, priporoča jo ime in dober sloves skladateljev in neštete njegove preizkušene zbirke.

Glasbene vesti.

Letos bo minilo 1700. leto po smrti naše zavetnice sv. Cecilije. Naši pevci so večinoma tudi cerkveni pevci, zato opozarjamo na to vse pevovodje in prosimo naj mislijo na to in jubilej po vsej domovini ta izredni jubilej s primernimi koncerti in predavanji.

Naš zvesti odbornik Tone Lavrič je pred kratkim dovršil prvega pol stoletja svoje življenjske poti.

Rojen je bil 17. junija 1880 v Škocjanu pri Mokronogu. Oče mu je bil učitelj daleč okrog dobro znani šaljivec in hudomušnež. Ta humor se je prijel prav dobro tudi sina

Toneta. Po dovršeni meščanski šoli ga ni strpelo, šel je v Ljubljano in pod Foersterjem končal z odličnim uspehom orglarsko šolo. Že v tej dobi se je spletla med učenecem in učiteljem iskrena vez prijateljstva, ki ni nikdar niti za hip popustila. Ne vem, koga izmed svojih učencev je Foerster tako iskreno spoštoval, kot je spoštoval Lavriča, ki mu je bil do zadnjega zvest izboren pevec in pomočnik na koru.

Tone ni skladatelj, a je glasbeno zelo izobražen, nadarjen pevovodja, prirojenega in dobro izvežbanega okusa, ki zna poiskati zboru vedno najprimernejše pesmi in jim dati tudi vedno pravo življenje. Z dolgoletnim delom si je pridobil izredno spretnost, da je petje pod njegovo taktirko pravi užitek.

Že pri vojakih je ustanovil impozanten moški zbor, ki je prepeval z najlepšim uspehom pri vojaških mašah v cerkvi sv. Petra v Ljubljani. S tem petjem ni zbudil zanimanja za lepo pesem le pri moštvu, temveč začeli so se zanimati zanje celo častniki gori do polkovnika in so ga pri delu prav radi podpirali.

Ob enem je sodeloval kot pevec in pevovodja vsako nedeljo in vsak praznik v kapeli pri oo. jezuitih, kjer je orglala njegova sedanja soproga Ana. Dolgih 30 let je že minilo odkar vršita ta posel nepretrgoma z občudovanja vredno vztrajnostjo in požrtvovalnostjo vse v vzornem redu: ona, znana organistinja — pri orglah, on, s taktirko pri pultu.

Naše priloge.

Ko se je slov. glasb. društvo »Ljubljana« začelo razvijati od leta 1907 dalje, je organiziralo kmalu mešani zbor, ki se je pod izredno spretnim vodstvom † Toneta Svetka v skoku vzdignil na višino najboljših koncertnih zborov in priredil turnejo po našem bližnjem Primorju. Na onem izletu se je mudil tudi v Benetkah. Temu izletu v spomin je zložil † prof. A. Robida na mestu pesem, ki smo jo dali na prvo mesto današnje priloge. Pesem je reminiscenca mostu, preko katerega so vodili na smrt obsojene. Nazaj se ni nihče vrnil. Ob pogledu na ta most zazveni v pesniku struna in odmeva tja v davnino. »Vzdrami se!« ga budi klic. »Pusti spomine, saj svet je prekrasen! Zapoј, da bo odmevalo po laguni, kakor je odmevala takrat slovenska pesem po beneških prelivih. Oj, kako je znal zadeti i v ritmiki i v harmoniji Tone Svetek globoko liriko pesmi! Neizmerno učinkoviti so kontrasti: zelo sanjavi uvod riše mirno morskno gladino, ki se potaplja vanjo ob zvonjenju večernih zvonov jasen dan. Krepko zastavi imitatorični drugi stavek, ki brzi, kot gondola po glatkem morju,

Minilo je pa že 20 let, odkar istotako v skupnem delu vodita petje in orglata na koru v križevniški cerkvi v Ljubljani. Pa letata nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom od cerkve do cerkve zjutraj, dopoldne in popoldne in opraviata brez najmanjše zamude tudi vse domače praznike v obeh cerkvah, vse zornice, vse osmine, vse šmarnice in vse črne maše. K temu prištejmo še skrb in izbiro programa, lov za pevci, ki ni majhen, pa redne tedenske vače za oba kora, pa si moremo vsaj v medli sliki predstavljati ogromno delo, ki ga vršita že nad 30 ozir. 20 let. Njegovi sporedi so vedno prepleteni z najnovejšimi pesmimi. Ko drugi zbiri zbirke šele dobe, sta jih njegova zbora že prepela.

Poleg vsega tega je že od začetka odbornik P. Z. in večletni odbornik Cecilijinega društva.

Pa kaj bi vam pravil: poznate ga vsi pevovodje in organisti, kakor pozna on vas vse, ki se zatekate k njemu v Jugoslovansko knjigarno v vsaki sili po svet. In kjer odpove leksikon, ve svetovati Tone, ki pozna prav vso cerkveno slovensko, nemško in latinsko literaturo do najmanjših drobtin, kot je ne pozna morda nihče drugi. Vse to svoje neizmerno znanje je postavil v zvesto službo Jugoslovanski knjigarni, katere glasbeni referent je že 20 let in v službo naše reproduktivne glasbene umetnosti, za katero gori in živi. V imenu te in v imenu vseh, ki ga poznajo in cenijo, prisrčni: Bog ga živi še mnogo let!

v gladki melodiji, zmerni stopnjavi vedno brže in brže, dokler ne postoji pod mostom zdihovanja »ponti dei sospiric. Recitativ morate peti počasi, z dramatsko deklamacijo, v šepetajočem enoglasju. Zato pa mora po zamisleku v davnine »vsekati« moški zbor dobro ritmično, odločno, kot bi ga stresel za ramo: »He, vzdrami se!« In čisto drugo barvo lepe lirike, mehke prisrčnosti zahteva naslednji stavek: »saj svet je prekrasen...« in v razposajenem plesu zapleše ves zbor v naslednjem dvodelnem stavku: »Z mano pesem zapoј...« Pesem se izlije in vtopi v daljavi in zopet je morje mirno in večer se potaplja vanj. Pesem gotovo ni težka, je pa izredno krepka, umetniško na onem višku, na katerem je bil † Svetek, ki ga je slovenski glasbi neizmerno škoda. Zložil je veliko, izdal do smrti le malo, a to tem boljše. Pesem je v rokopisu in jo je pela svoj čas »Ljubljana« pod njegovim vodstvom z izrednim uspehom. Njegova gospa soproga Pavla Svetek v Mariboru nam je blagohotno dovolila natis in petje pesmi. Iskrena ji hvala. Pesem bodi posvečena spominu † Svetka. — Ga-

silska je jedrnata himna naših požrtvovalnih gasilcev, ki posebno srečno ilustrira vsebino. Primerite le umerjeni koralni slog periode: »Glej po zemlji...« z onim: »ali vstane ognja sila!« Kako je tam slovesen mir in blagostanje zarisano, kako se pa v tem drugem delu v brzem ritmu zbero od vseh strani — basi hite v osminkah za tenori — in v lepi slogi s krepko voljo — prvotni motiv — hite na pomoč. Skladatelj je tudi prav srečno uporabil klic ognjegascev pri besedah: »Bratu brat gre na pomoč« in »mi človeštvu na pomoč!« Prepričani smo, da se bo pesem brž razširila po vsej domovini, kakor so požrtvovalni ognjegasci razširili svoje vrste do zadnje gorske vasi. — Prav pristréno če ubrana Ocvirkova »Domovina, bela golobica,« ki ne bo delala težav nobenemu zboru, bo pa hvaležno donela na manjši dvorani kakor po koncertnem prostoru. Ocvirk zadene v

priprosti obliki vedno prsréno struno, spoznaš ga v vsakem stavku. On zna s peštrim ritmom vliti življenja tudi priprostejši misli. Njegove pesmi pa vse lepo zvene, so pevne, zato jih zbori posebno radi pojo vsevprek. Železnik je med mlajšimi skladatelji. Utrl si je dobro pot, »Koline« moramo šteti med najboljše naše šaljivke. Izvrstna invencija in priprosta melodija, ki preleti menjajoč se v vseh glasovih zdaj od spodaj navzgor, zdaj od zgoraj navzdol, bosta v primerni lahkoti izvrstno zadeli kdepetavo bahatost in norčavost polno smeha. Za vsele prireditve, zlasti v predpustu bo izredno dobrodošla. Zdrav humor je dokaz krepke duševnosti, zato so nam šaljive skladbe posebno dobrodošle. Tehnična težava pesmi je le v gibki brzini, na to morate paziti, da jo požete dobro izklesano in vseskozi zanesljivo. Jecljavec pokvari tudi najboljši dovtip.

Iz uredništva in upravnistva.

Popravite po skladateljevi želji v Železnikovi pesmi »Jutro« (Pevac 7-8 st. 25) v 10. taktu za alt ges mesto as (celinka) in v predzadnjem taktu na 3. mahu za tenore c in es mesto des in f (četrtniki).

Zbori, pogled v našo upravniško torbo kaže, da še niste vsi naročili naših prilog. Če vas zalotimo, da prepisujete note, bo krivo! Opozarjamo vas prav prijazno na to

s pozivom, da se preskrbite s prilogami pravočasno, ker je ostali kupček vedno manjši.

Zamudo številke so povzročile — finance. Zato prav iskreno prosimo še enkrat, naj zamudniki, ki jih je še precej, poravnajo čimprej svoj dolg, da bo prihodnja številka točna.

V prihodnji številki bomo iz upravnistva podrobneje poročali o naročnikih.

Udeleženci pevskega tečaja v Ljubljani.

Izdajatelj: Pevska Zveza Vinko Lavrič v Ljubljani. — Urednik: prof. M. Bajuk v Ljubljani.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč.